

EL LLENGUATGE.

30/III/1977

Algunes vegades

Els substantius «vez», del castellà, i vegada, del català, es corresponen: estretament emparentats etimològicament, tenen un mateix significat i, generalment, uns mateixos casos d'aplicació. (Potser val la pena de destacar la sinonímia, en català, entre vegada, volta i cop, fet que no es produeix en castellà. Però no totes les locucions adverbials i conjuntives creades, en castellà, amb el substantiu «vez», en tenen una d'equivalent en català.

Podriem dir, entre les equivalents, a vegades, d'una vegada, a la vegada, encara que és més corrent alhora, i tal vegada, no tan usual com potser però que, tot i que no figura al Diccionari Fabra, sembla ben admissible. En canvi, hem obtingut solucions molt allunyades per a expressar el sentit equivalent a «de vez en cuando» —de tant en tant— i «en vez de» —en lloc de i en comptes de— De tant en tant sentim dir «de ves en quan» i, molt més encara, «en ves de», barbarisme molt introduït no solament en el català parlat a Barcelona sinó també, segons que ens informen, a l'Empordà i al Gironès. Convé insistir, doncs, que en lloc de «en ves de», cal dir en lloc de o bé en comptes de.

Però l'autèntic flagell, en aquest camp, és l'ús de la locució conjuntiva «tota vegada que» amb valor causal —calc de la de castellà «toda vez que»—, propi de la llengua escrita i del llenguatge declamatori. Són molts els oradors actuals que hi estan abonats. Diuen, per exemple: «Volem un sistema democràtic tota vegada que ens sentim demòcrates», o bé «Assumim plenament aquestes reivindicacions tota vegada que considerem que són justes i legítimes». Tota vegada que, en català, vol dir «sempre que» i és, de fet, una locució poc usada. En els exemples indicats, que són oracions causals, en lloc de «tota vegada que» caldria recórrer a perquè, ja que o, si hom es volia beneficiar amb una mica d'èmfasi, a per tal com: ...perquè ens sentim demòcrates; ...per tal com considerem que són justes i legítimes.

ALBERT JANE